

Contingent Identities

Border Disorder projesinin 5. kısmı

DEPO / Tütün Deposu, Lüleci Hendek caddesi, no. 12, Tophane, İstanbul

9-21 Mayıs

<http://www.borderdisordernetworkofartists.blogspot.com/>

Darinka Pop-Mitic

Dayanışma, duvar resmi, 2009

1977’de Öğrenci Kültür Merkezi bir Latin Amerika Haftası düzenledi. Şili’den bir grup sanatçının oluşturduğu “Salvador Allende” adlı sanat tugayı, Güzel Sanatlar Akademisi’nden öğrencilerle birlikte üç duvar resmi yaptı. Biri, “Yugoslav halkının Latin Amerika halklarıyla dayanışması” sözleriyle Kültür Merkezi’nin bahçe duvarını süsledi. İkincisi, merkezin büyük salonunda düzenlenen resitalin arka planında yapıldı. Üçüncüsü ise Belgrad’daki Siyasal Bilimler Fakültesi’nin öğrenci kantininin duvarına yapıldı.

Projenin “Dayanışma” başlıklı ilk kısmı, Kültür Merkezi’ndeki duvar resmi ile anma plaketinin yeniden yapımından oluşuyor. İkinci kısım, Ağustos 2008’de Banja Luka’da düzenlenen yeni bir yıllık sergi kapsamında, Sırp Cumhuriyet Ordusu’nun terk edilmiş bir askerî tesisindeki bir duvara yapıldı. Bu resim, büyük salonda yapılan duvar resminin siyah beyaz yeniden yapımıydı. Projenin İstanbul’da yapılacak üçüncü kısmı, ikinci kısımdaki resmin renklendirilmiş veya kırmızı filtreden geçirilmiş gibi kırmızıya çalan hali olacak.

İmkânım olsa Siyasal Bilimler Fakültesi arşivlerini tarayıp sözünü ettiğim duvar resimlerinin fotoğraflarının bulunup bulunmadığını araştırmayı isterdim (bu resimlerden sadece Kültür Merkezi’nin arşivlerinde söz ediliyor), o zaman öğrenci kantinindeki duvar resminin yeniden yapımı ile Banja Luka duvar resminin renkli versiyonu arasında seçim yapabilirdim.

Michael Wojnar

Motive Edici, performans nesnesi ve dokümantasyon, 2007

“Motive Edici”, sanatçılar, iş adamları, politikacılar ya da suçlular ve bir iş üzerindeyken tıkanıp kalan herkese yardımcı olmak üzere tasarlandı. Bu bir prototip ve kitlesel olarak üretildiğinde müşteriler farklı motivasyon düzeyleri arasında seçim yapabilecekler: Tabir-i caizse küçük bir “uçuş” için yumuşacık bir terlik, ya da yüksek dozda motivasyon için kayak çizmesi.

Michael Wojnar

İKNA EDİCİ YALANLAR İÇİN SAĞOLUN!, performans nesnesi, 2009

Yaşadığımız dünya tekrarlar üzerine kurulu gibi görünüyor. Politika ve basın, başarıya ulaşmak ve beyin yıkamak için biteviye tekrara başvuruyor. Tekrarlanan düşüncelerin çoğu, belli bir duyguya ya da fikre kapılmamız ya da bunları onaylamamız için kullanılıyor. Ben de “ikna edici yalanlar için sağolun!” demenin ve bunu defalarca tekrarlamamın vakti geldi diye düşündüm.

Isabel Schmiga

Polis, 2006, kağıt, bant, çerçeve, 21x30 cm

Bulunmuş görüntü, asamblaj, 2007 – 2009, karışık teknik, 30x40 cm

İsimsiz, asamblaj, 2009, kaşık, bilye, takma kirpik, 1,5x9x4 cm

Bu eser, bildik durumlara ait sıradan öğeler bağlamındaki yer değiştirmeler üzerine kurulu. Şimdiye kadar, geçişler, etrafımdaki gündelik nesnelerin kendine özgü nitelikleri, görünürde bağdaşmaz olan karşıtların çarpışması, maddeler ve simgesel nitelikleri, form, söz üzerine odaklandım. *Olumsal Kimlikler* sergisinde iki eserim yer alıyor. İlki, 2006'da Garanti Platform'da konuk sanatçı olarak bulunduğum altı aylık süre içinde topladığım Atatürk posterlerinden yapılmış "Bulunmuş Görüntü" adlı asamblaj. İsimsiz olan ikinci asamblajı, çay kaşıklarından, bilye ve takma kirpikten yaptım. Gündelik hayattaki sürekli varlıklarıyla artık önemsizleşmiş, neredeyse görünmez olmuş nesneler. Malzemenin retorığı, bildik nesnelerin ve simgelerin çokdilliliği, beden ile mekân ilişkisi, bakışımı iki anlamda çerçeveleyiyor: Bildik göstergelerin muğlaklığıyla uğraşarak çok derine işlenmiş, gizli anlam potansiyellerini açığa çıkarma çabamın motivasyonunu ve saikini oluşturuyorlar.

Keti Stoiljkovic

Keti Stoiljkovic Pipilotti ile seyahat ediyor, kartpostallar, 2009

Vur ve sus, video performans, 35', 2009

Temizlikçi kadın, video, 2009

Başta bir karar vardır. Bir adam karısını terk eder. Daha genç ve belki daha güzel bir kadın için terk edilmiştir. Ancak kadın vakarını kaybetmez. Adamın kararını kabul etmez, kendisini böyle bir durumda bulmak istemez. Adamdan ayrılmaya ve "Pipilotti Rist" ile Zürih, Belgrad, Nis, Svodce ve Sofya üzerinden İstanbul'a seyahat etmeye karar verir.

Nisrine Boukhari

Peçe, video, 3dk. 47 sn., 2007

Bütün görsel sanat eserlerinin kelimelerle açıklanmaya ihtiyacı mı vardır?

Bu tekrenk çalışma bütün kelimeleri kısaca açıklıyor.

Bütün anlamların üzerini örten bu peçeyi yeniden tanımlamak önemli mi?

Tunç Ali Çam

Tunç Ali Çam Müzesi demosu, 7 dk. 49 sn., 2008

Müze 2006 yılından beri yapım aşamasında.

Mohamed Abdelkarim

Dakikayı seviyorum, dakikadan nefret ediyorum, video yerleştirmesi, 3 dk. 47 sn., 2007

Şimdi sömürgecilik dakikası ile yıkım dakikası arasındaki farkı anladım. Dakikadan önce ve dakikadan sonra... olay değişti. Uçağın kuleye çarpma anında doğan tepkiler. Ve Irak'taki savaş uçakları. Tepkiden doğan her eylem karşı yönde eşit miktarda eyleme yol açtı. Şimdi dünya politikasında farklı bir denklem mevcut. Dakikalar içinde meydana gelen felaketi ifade etmek için kendi kültürüme ait simgeleri kullandım.

Zaman ve süreklilik bilinci.

Suat Ögüt

Tekinsiz rastlaşmalar, heykel, 150x140x145 cm, 2009

Bu yapıtta, bireyin bedeninin sosyal bir figüre dönüşmesini temsil etmek üzere figürler iç içe geçirildi. İnsanların inançlarının ve kişiliklerinin sosyalleşme sürecinin kaotik bir form alması olgusu, burada ironik biçimde ele alındı.

Öncelikle figürlerin silüetleri bir şekilde bir araya getirilerek bedensel eylemleri anonimleştirildi. Figürlerdeki beden dili bize ibadet eden birilerini çağrıştırmaktadır. Eylemde inanç ya da inançsızlıktan ziyade bedenin ruhla ilgili ne işlev kazandığı ön plandadır. Tek başına anlamlı olan beden hareketlerini iç içe geçirerek, bu dilin kodlarını kırmaya çalışmak ve yapılan eylemin ne kadar sembolik olduğunu göstermek amaçlanmaktadır.

Goran Micevski

İsimsiz, renkli fotoğraf, 100x140 cm, 2008

Fotoğraf, duş aldıktan sonra aynaya bakan çıplak, sünnetsiz bir adamı (sanatçı) gösteriyor. Başındaki havlu, Müslüman kadınların taktıkları başörtüsünü andıracak biçimde yüzüne doğru düşüyor.

Eserde üzerinde durulan birkaç mesele var:

- Erkek bedeni ile kadın bedeni arasındaki ilişki,
- Sanatta fiziksel olan ve beden ilişkisi
- Batılı beden ile Doğulu beden arasındaki ilişki (Doğulu derken esasen Müslüman bedeni kastediliyor)
- Ve bütün bu kategoriler arasındaki sismik kaymalar.

Goran Micevski

Son hamle, video, 5', 2007

Budizmde kişilik, tesadüfen biraraya gelen unsurların bileşimidir, doğal emeli esas çokluğa dönüş olan hayat gücünün ince çizgisiyle birbirine bağlanan unsurların... Bugün piyango ve oyunların da aynı mantıkla işlediği söylenebilir: harf kombinasyonları ve bir ismin permütasyonu binlerle ölçülür. İzleyen suçludur çünkü ona anlam vermektedir; gözleri içgüdüsel olarak işaretlerin üzerinden geçer ve ilk anlamlı ve okunabilir harf kombinasyonunun üzerinde durur. Ya da başka türlü ifade edecek olursak, o, mümkün anlamları atarak soldan sağa rahat okunanları sağlam bir şekilde tutar.

Kukka Paavilainen

İsimsiz (Helsinki), fotoğraf, 75x100cm, 2006

İsimsiz (Kemer Country, İstanbul), fotoğraf, 75x100cm, 2009

Bu manzara benim içimden çekildi. Ona, hayatımın değişeceği umuduyla yaklaşıyorum.

Keti Stoiljkovic

Seni hâlâ seviyorum, film, 45 dk., 2009

Mizah, şiir, şarkı ve hikâyelerle, iki nesilden Sırp kadınlar hayatlarını anlatıyor. Film bize, hayatlarımızın geçiciliğini ve kimliklerini hatırlatıyor.

Leona Dodig

Otel Lobisi, Caddenin Görüntüsü, Yara, ve Şapka, fotoğraflar, çeşitli boyutlarda, 2009

Büyük siyasi dönüşüm sürecinde kişisel anları kalıcı durumlar olarak temsil etmek üzere çekilen fotoğraf serisinin parçaları bunlar.

Elmas Deniz

Turist olmak isteyen adam, video, 6dk. 15 sn., 2008

Kopenhag'da çekilen video, basitçe, günlük yaşamda insanları ayırma ve etiketleme biçimlerimiz ve dil üzerine kurulu. Turist ve göçmen kelimelerinin sözlük anlamı "bir yere ve kültüre yabancı kişileri" tarif ediyor, ancak gerçekte günlük hayatta turist ve göçmen kimlikleri adaletsiz bir ayrımı işaretliyor. Küreselleşmenin olanakları veya dünya üzerinde dolaşımın rahatlığı aslında hala elit bir faaliyet olarak kalıyor. Benzer ayrımcılığı sınır politikalarında da gözlemleyebiliriz. Sokakta gördüğümüz birisini turist veya göçmen olarak adlandırmanın arkasında yatanları görmek için; sanatçı aynı hasarlı bakışı ödünç alıp, etiketlerin yerini değiştiriyor, turistler ve göçmenler, finalde ise ironik bir hikâyeye ile bir şehir turundan parçalar görülüyor.

Isidora Ficovic

Polis, fotoğraf, 60x40cm, 2008

Fotoğraflar, Avusturya polisleriyle bir çalışmanın yapıldığı Landespolizeikommando Salzburg'da çekildi. Eser 2008'de Salzburg'da yapıldı ve sergilendi.

Zıt versiyonları üst üste bindirmek: bir adam ve bir robot bir fare-adamdır, gündelik hayatı serbestçe inşa etmek, akıldışı, beklenmedik, tekinsiz, karmaşa, ironi, alay, gerçek, sanal, oynamak, dönmek, değişen statik, mantıksız, para. Köpeğime bilgisayarda çalışmayı öğrettiğimde politik inşa nedir? Performans sanatları, becerilerini gösteren eğitilmiş ya da vasıflı insanların fiziksel varlığını gerektiriyorsa, ben her gün cinsel enerji tüketmenin performansını yapıyorum demektir. Bir kişi olmak çok sıkıcı, herkes olmak daha iyi.

Jelena Radic/Eduard Freudmann

İstisna Hali Kaideymiş Meğer. Bir serginin engellenişinin belgeseli, video, 90dk., 2008

7 Şubat 2008'de İstisna – Priştine'den Çağdaş Sanat başlığını taşıyan serginin açılışı, dinî-faşist bir örgüt, holiganlar ve Sırp polisi tarafından engellendi. Sergide, Belgrad'daki Kontekst Galerija'da işleri sergilenen, Kosova'da yaşayan Arnavut sanatçıların eserleri yer alıyordu.

Sırbistan medyasının histerik bir karalama kampanyasının eşlik ettiği bu olay, 2000 yılında Miloşeviç rejiminin devrilmesinden beri Sırbistan kamusal alanının içinde bulunduğu sürekli istisna halinin kilometre taşlarından biriydi. Bu durum, 2001'de, Belgrad'daki ilk Eşcinsel Onur

Yürüyüşü kanlı biçimde iptal edildiğinde hayata geçmişti. Yeterli güvenlik sağlanamadığından, yürüyüş de sergi de ileriki bir tarihte gerçekleştirilemedi.

Belgeselde, olayların nasıl geliştiğinin hikâyesinin yanı sıra, olayın altında yatan gelenekler irdeleniyor, politik bağlamı tespit ediliyor, basındaki haberlere yer veriliyor, olayın önkoşulları, anlamı ve etkisi yansıtılıyor ve nefret tepkilerinin kaynağında, Priştine'nin çağdaş sanat ortamından mükemmel işlerle, "gayri medeni Arnavutlar" şeklindeki önyargılarının ciddi biçimde çürütülmesine tahammül edemeyen Sırp kültürel ırkçılığının yattığı sonucuna varılıyor.

Mark Brogan

Ben en iyi..., video, 8 dk. 35 sn., 2009

Bir sanatçı bir süre önce bana "kimliğinden vazgeçmek (ya da onu değiştirmek) zorunda kalacağım bir iş bulmak istemiyorum" demişti. Bu cümle bende birkaç nedenle güçlü bir etki bıraktı. Ben insanların genellikle meslekî ya da işle bağlantılı bir kimlikten söz ettikleri bir şehirden (Londra) geliyorum. Son dört yıl içinde sürekli kimliğimden "vazgeçmekle" meşgulüm: Önce Londra'dan Belgrad'a taşındım, sonra atölyede sanat üretmeyi bırakıp hayatımı kazanmak için Belgrad'daki bir çağrı merkezinde çalışmaya başladım. Bu çağrı merkezi şimdi benim atölyem oldu.

Bu iş için, çalıştığım çağrı merkezindeki bir istihdam işlemi kullandım: Başvuruda bulunanlardan, web kameralarıyla kaydettikleri sunumlar hazırlayarak bana göndermelerini istedim. Bunun ardından Birleşik Krallık'ta ikinci bir istihdam kampanyası daha yaptım ve bir oyuncu/figüran sitesine "gösterici" aranıyor ilanı verdim. Başvuruda bulunan, oyuncu/figüran olmak isteyen İngilizlerden, Sırp çağrı merkezine yollanan kamera kayıtlarından alınmış cümleleri okumalarını, bunları da web kamerasına kaydedip bana yollamalarını istedim.

Bundan sonra Skype'ın görüntülü arama servisiyle çevrimiçi mülakatlar yapıldı; bu mülakatlarda başvuruda bulunan Sırlardan çevrimiçi olduğumuz sırada bir film indirip izlemelerini istedim. Bu benim bir yıl önce yaptığım bir filmde ve çağrı merkezinde yapılan işi korkutucu bir havayla yansıtıyordu.

Bu eserde, kimliğimizle ilgili fikrimizin kontrolümüz dışındaki olaylar yüzünden yok olmasının nasıl bir duygu olduğunu göstermek istiyorum. Ayrıca, bunun muhakkak, bize düşündürdükleri gibi varlığımızın özüne yönelik bir tehdit olması gerektiğini, bu korkunun bizi milliyete, ideolojiye vs. dayalı kimlik fikirlerine sarılmaya sevk etmemesi gerektiğini göstermek istiyorum. Nihayetinde, kimlik duygumuza sahip çıkmak için daima yaslanabileceğimiz arzu var.

Dr. Protic

Seanslar, video, 12 dk., 2007

Belgrad'da yaşayan sanatçı Vladimir Protic'in alter-egosunu olan Dr. Protic, nihilizm ve mizahla karışık bir yaklaşımla kuşağının hayal kırıklıklarına tercüman oluyor.